

AZIDO

SZERKESZTI és KIADJA:
DEKÁLLAI EMIL.

1908, JULIUS
FÉLÉVRE 3 KORONA.

TRAUB B. és TÁRSA

SZEGED,
KLAUZÁLTER.

LERCH OSZKÁR
rajza.

AZ IDŐ

SZÉPIRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HAVI FOLYÓIRAT.

Szerkeszti és kiadja

DR. KÁLLAI EMIL.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Traub B. és Társa

könyvkereskedésében, Szeged.

Telefonszám : 26.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 korona.

Fél évre 3 korona.

Egy szám ára 60 fillér.

Mese.

Irta és a szegedi szanatórium-estélyen

== a városi színházban felolvasta ==

HERCEG FERENC.

Borosfejű emberek két égő gyertyaszálat felejtettek a pincegárdon. Az egyik finom milligyertya volt, a másik afféle közönséges faggyugyertya.

A szegény faggyugyertya addig-addig nézte a milligyertya ragyogó fényét, míg halálos nagy szerelemre nem lobbant iránta.

És a szegény faggyugyertya megszólalt a pince mély csendjében:

— Nagysád, — mondta — ön oly fehér, fényes, oly tiszta és illatos! Nagysád, én volnék a világ legboldogabb gyertyája, ha a feleségem lenne!

A milligyertya megbotráncozottan mérte végig a faggyugyertyát.

— Elment az esze? — kérdezte. — Ön akar feleségül venni, ön, a ki görbe, pislogó és rossz szagu?

A faggyugyertya erre igen elszégyelte magát.

— Nem értem, hogy miért olyan gőgös nagysád — mondta. — Végre is gyertyák vagyunk mind a ketten és rövid egyikét óra múlva elégtünk mind a ketten.

A milligyertya kevélyen mosolygott.

— Ön nem tudja, hogy a gyertya és gyertya között igenis van különbség. Én arra születtem, hogy szalónokban ragyogjak, ön pedig arra való, hogy a cselédházban égjen. Ön egy rám nézve igen kellemetlen véletlennek köszönheti csak, hogy a közelembre juthatott.

A faggyugyertya nem szólt többet, csak fájdalmasan sercegett és kövér faggyukönyveket sirt. Időközben félig leégtek már mind a ketten.

Ekkor újból megszólalt a faggyugyertya :

— Tudom, — mondta — hogy sohasem lehetek boldog. De esküszöm, hogy azért holtomig hű maradok önhöz.

A milligyertya pedig így szólt:

— Szeretni nem fogom önt soha, szegény barátom, de a becsülésem és a barátságom az öné.

A faggyugyertya előbb égett el, mint a másik. Midőn utolsót lobbant, ezt mondta:

— Boldog vagyok, hogy az ön lábainál halhatok meg!

A milligyertya egyedül égett tovább. Nagyon elhagyatottnak érezte magát a pincében és könyeket ontott, finom sztearinkönyeket. Azután ő is kialudt. Utolsó szavai ezek voltak:

— Oh, az a végzetes rangkülönbség!

Reggel a cseléd kivette a két gyertyavéget a tartóból és beledobta a közös sirba, a hulladékos ládába.

A költő megpillantotta őket és megírta bus történetüket.

A kucséber:

SAS EDE.

A nagy étterem villamos lámpái már csak kevés vendégre hintették fehér világosságukat. Lassankint fölkerelkedtek az asztalok mellől a virágos szép asszonyok, üde leányok, akiknek arra mind rózsásabb lett a zene édes mámorától és a bortól, amelyben piros ajkuk megfürdött. Dér Flóris azonban, aki egyedül ült az egyik sarokasztal mellé húzódva: nem is látta ez eleven rózsáskert virulását, nem hallotta talán a csapongó zenét sem. Homlokát tenyerébe hajtva, tompa kábulatba merülve ült és csak akkor eszmélt föl, amikor egyszerre csönd lett körülötte. A vendégek mind távoztak és a cigány elhallgatott. A primás éppen készült, hogy tokjába csukja a hegedűjét.

A fiatal férfi odaintette magához a cigányt. Hadd húzza neki kiválgos kivirradtig. Karesú nyakú üvegeket tétetett az asztalra. S egymásután gyújtott a sötét, vastag piros-vörös szivar-rudakra. Mulatott. De nem úgy, hogy ő maga is vidám nótázásba kezdett volna, amikor a legvigabban, legszilajabban húzta a cigány. Ő csak hallgatta a körülötte tomboló dalvihart. Az ő utolsó éjszakája hattyúdalaít . . .

Mert Dér Flóris el volt tökélve, hogy ez lesz az ő utolsó éjszakája. Ugy olvasta valami regényben, hogy a tönkrement földesúr az utolsó szászát odadobta a cigánynak — s azután főbedurrantotta magát. S azzal vége volt a mulatságnak. Ezt igazán szép halálnak tartotta. Ilyen csinos halált szánt ő magának is . . .

II.

Az árverést délelőtt tartották meg a kissé már rozoga kastélyban, amely szelíden emelkedő dombról nézett a rónaságra, — a régi földesurak boldog birodalmára. A birtokot a szomszéd szeszgyáros vette meg, aki udvariásan felajánlotta a lakást Dér Flórisnak, ameddig neki tetszik. A kiárverelt földesurat persze semmiféle hatalom nem lett volna képes az alatt a tető alatt megtartani. Zsebében a pár százassal, amit a végrehajtó a kezébe nyomott, sietett felülni a legelső vonatra.

De hát hova?

Először is a városba. A vendéglőbe. A mámorba. S azután a halálba . . .

Mi más is maradna számára hátra? Talán az atyafiai nyakán élőködnek? Vagy deresedő fővel nyakába varrja magát valami leányzónak, aki hajlandó őt eltartani, csak hogy férjhez mehessen? Vagy pedig sorra járja befolyásos ismerőseit, hogy dugják be valami hivatalba — amihez voltaképpen nem ért, csak ingyen szedné föl a fizetését.

Eh, sokkal becsületesebben cselekszik, ha egy darabka ölommal véget vet mindennek.

A gazdálkodáshoz ugyan értene. Mikor átvette az apjától rámaradt birtok vezetését: eleinte szép siker is jutalmazta a fáradozását. De aztán elragadták a nagyúri élet szenvedélyei. Most már visszatérne az ekeszarvához. De hát most már egy barázdája sincs, amibe az ekeszarvát beleakassza . . .

Csak az a föld lesz az övé, ami a koporsójára fog hullani a véres teste fölött . . .

Ebben a percben egy hang ütötte meg a fülét:

— Nem parancsol, nagyságos uram? Tessék megtenni egy számot. Bizonyosan megnyeri! . . .

Művészházasság.

Makó Lenke és Almássy Endre.

Felpillantott. Egy kücséber állott előtte, nyakában a tarka cukros-ságokkal, teli kosárral, kezében a számokkal csörgő zacskót rázogatva . . .

Flóris belenyúlt a zacskóba, hogy kivegyen egy számot. Akkor egyszerre felismerte a házalót:

— Nini! Ön az, Leipziger?

A töpörödött emberke ősz szempillái alól vizsga-pillantást vetett a mulató gavalérra, s ő is hangosan felkiáltott:

— Dér Flóris! Hogy nem ismertem fel azonnal! Hiszen ön alig változott. De hogy ismert ön rám, mert én bezzeg megváltottam. Nem az vagyok már, akivel ön együtt sétált a fényes nizzai tengerparton . . .

Flóris nagyon is jól emlékezett a bűbajos hetekre, amiket az örök virulás hazájában töltött. Sokat sétált akkor Leipzigerrel, a gazdag kereskedővel, a tündöklő paloták során, a fényes levelű olajligetek között. Persze, Leipziger úrnak akkor nem lógott a nyakában a datolyás kosár . . .

— De hát hogy jutott ön ennyire? kérdezte tőle álmélkodva.

(Magában pedig arra gondolt, hogy ez az ember neki is fölteheti ezt a kérdést . . .)

— Hát egy kicsit tönkre mentem, — vonogatta a vállát az öregeske. Egy pár rossz vállalat elvitte minden vagyonomat.

— S volt önnek ereje hozzá, hogy nyakába kösse a kosarat s neki induljon ennek az új életnek?

— Hát mit tehettem volna egyebet?

Dér Flóris egy pár erőset szippantott a szivarjából. . . .

— Például — hogy véget vessen mindennek.

— Talán, hogy megöljem magamat? Ments Isten! tiltakozott hangerősen a volt nagykereskedő. Nem, erre igazán nem gondoltam. Tudja, nagyságos uram, az ember olyan legyen, mint a gumm-labda. Ha földhöz csapja a sors, annál magasabbra kell ugrania! . . . Most az éjszakákat járom ezzel a kosárral. Kuporgatom a garast. De nemsokára újra egy kis boltot nyitok. Fölviszi a dolgomat az Isten . . . No hát, nagyságos uram, tegyen meg egy pár számot. Meglássá, bizonyosan nyerni fog . . .

És Dér Flóris régi jó ismerőse kedvéért megrakott egy csomó számot. De egymásután vesztett. Utóljára maga a volt nagykereskedő fogta meg a kezét:

— Hagyja már abba kérem! Ugy látszik, nem szerencsés a játékban.

Flóris mosolyogva nézett rá:

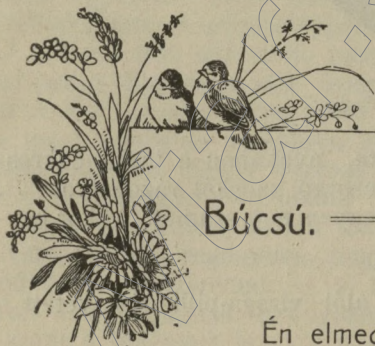
Nincs igaza. Leipziger. Mert ha most vesztettem is, de maga nem is képzei, hogy mennyit nyertem . . .

S most már igazán jóleső derű töltötte el a lelkét. Józan volt. Intett a cigányoknak, hogy kotródhatnak.

III.

Épen annyi pénze maradt még, hogy elutazhatott egy jó ismerősehez, Gernyeszegi báróhoz.

— Kedves barátom. — mondotta neki — hallom, hogy egy gazdasági állás van nálad üresedésben. Hát én pályázom erre az állásra. Nem valami jó ajánlólevél ugyan az én multam egy gazdaság vezetésére. De hát hidd el, hogy én bennem a gavallér ment tönkre, nem pedig a földesúr. . . . Hát azt hiszem, mindenesetre próbát tehetsz velem. Nem fogod megbánni . . .

Búcsú.

FARAGÓNÉ GALAMBOŠ MARGIT.

Én elmegyek. Nem térek vissza tán,
Csak majd az álmok bús alkonyatán,
Ha még a régi utat meglelem.

Hiszen akkorra már minden nyomot
A szürke bánat, a könny elmosott,
S nem él a multnak még emléke sem!

Szeress!

KÁLLAI EMIL.

Szerelmünk bűnné csak akkor válik,
Ha megesküdtünk, hogy mindhalálíg
Tart majd a lelkünk szent üdvössége
S hibánkból szakad hamarabb vége.

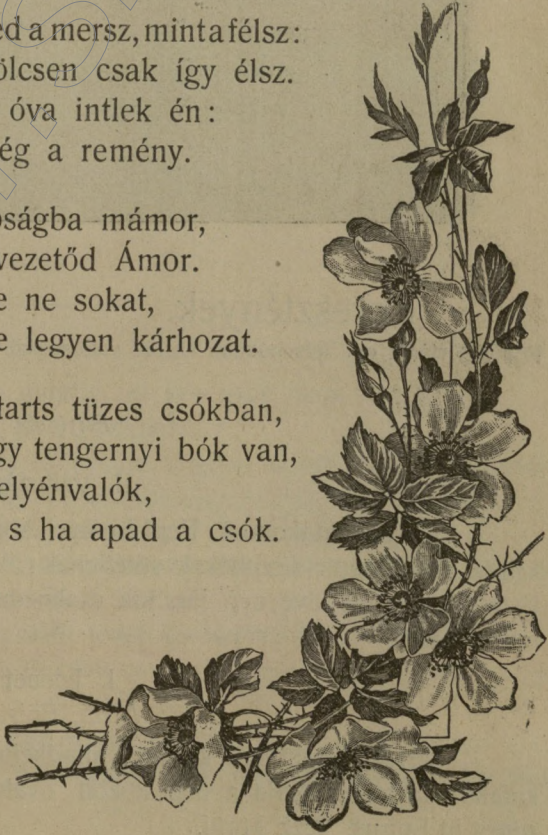
Ne te keresd, hogy hol a szerelem.
De ha rád talál és szól: Jöjj velem!,
Menten öltsd akkor karod karjába.
Aki nem így tesz: gyáva vagy kába.

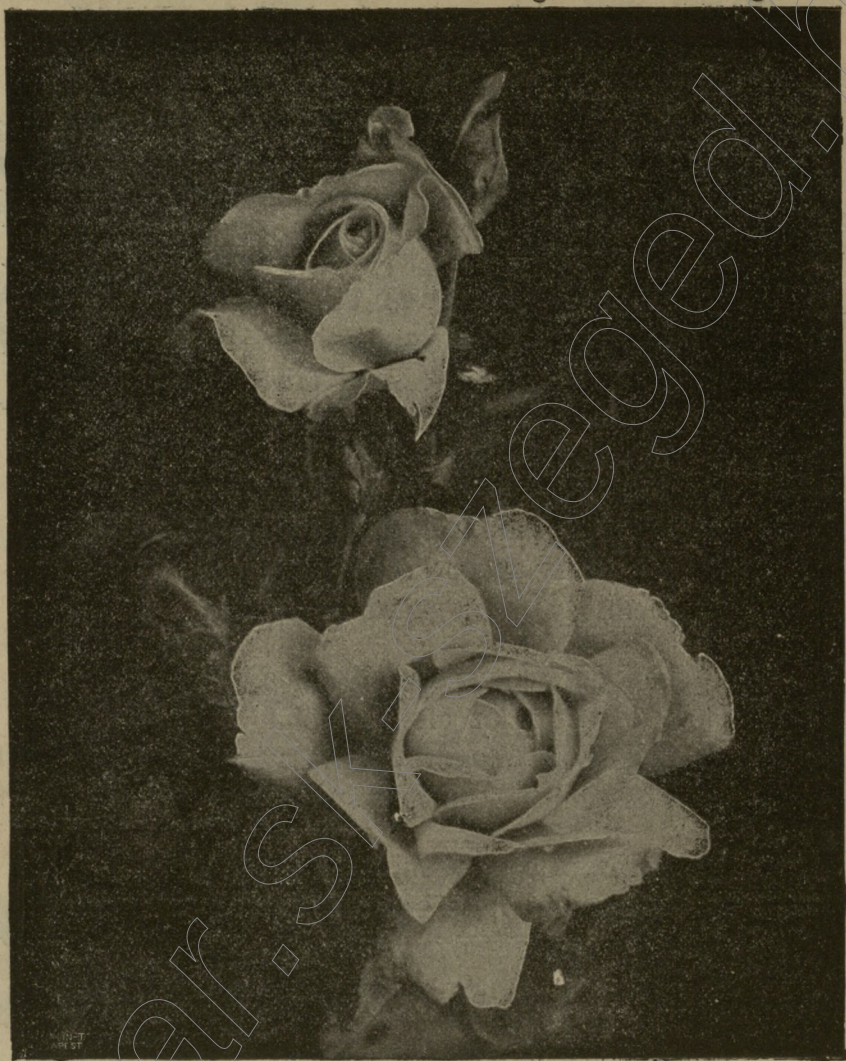
Csókod dörén ne pazarold soha,
Hogy tehozzád az élet mostoha
Ne legyen később, ha csókra vágyol,
Mert hiszen lesz még, aki elbájol.

Legyen több benned a mersz, mint a félsz:
A szerelemben bölcsen csak így élsz.
De egyre mindig óva intlek én:
Hódításra nem elég a remény.

Sohase ejtsen rabságba mámor,
Legyen ámbátor vezetőd Ámor.
Eleget ölelj, ámde ne sokat,
Hogy a sorsod ne legyen kárhozat.

Mértéket mindig tarts tüzes csókban,
Ne felejtse el, hogy tengernyi bók van,
Amik akkor ép helyénvalók,
Ha törpül a láng s ha apad a csók.

Keresztények.

Római történet egy felvonásban három változással.

GALLOVICH JENŐ.

Folytatás.

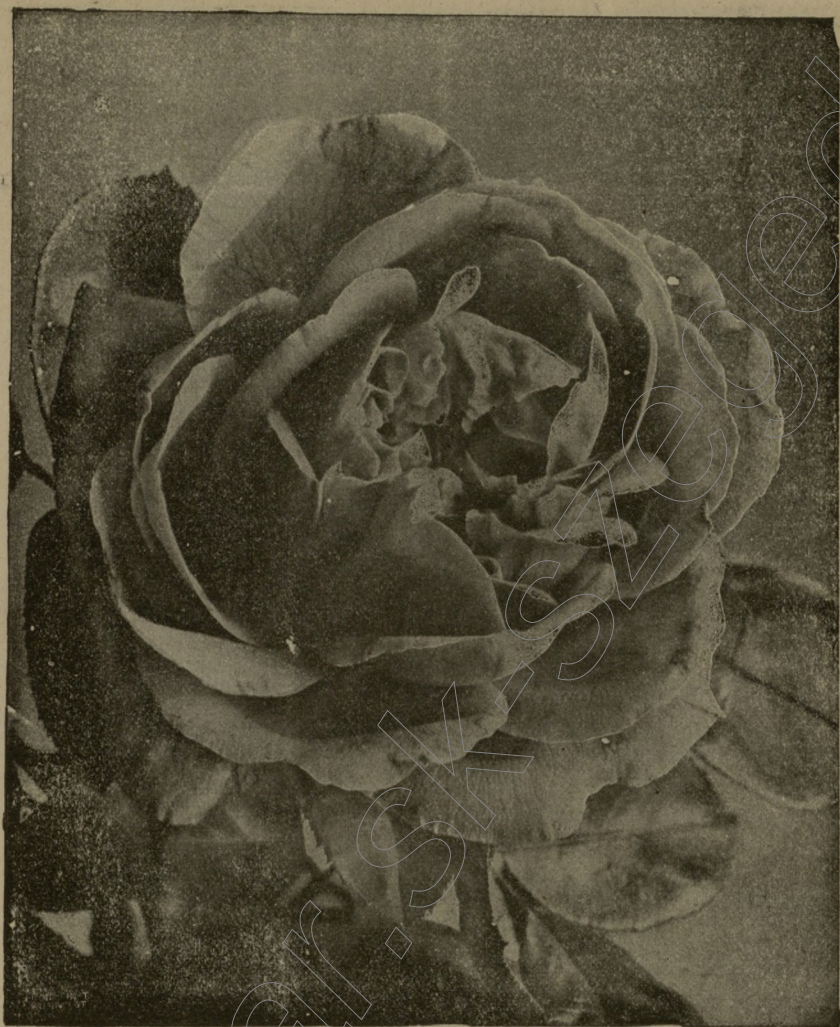
II. Változás.

Tágas katakombába. Repkénynyel körülfutott falak. Szemben a kapuval kriptá, imitt-amott siremlékek sötétlenek. A kriptá közelében több fáklya ég. Csoportokba verődve nép jár, kik csaknem valamennyien csuklyás köpönyegben vannak.

I. Jelenet.

Arria, Epirus.

Arria : (Epirustól kisérve, mindketten szintén csuklyában, belépnek a katakombákba és Arria a nép között óvatosan előre halad, középig.) Még nincs itt Epirus, nézz körül.

Epirus : Nem látom őt.

Arria : Korán jöttünk.

Epirus : Előbb kell jönni mindig, ez kevésbé okoz feltűnést.

Arria : Nem ismerhetnek meg bennünket ?

Epirus : Ovatosságból két babszemet dugtam az orromba, hogy elváltassam hangomat.

Arria : És ha ránk ismernek, akkor sem ölnek meg ?

Epirus : Óh nem tennék. Ezek a keresztények ritka becsületes, nagyon derék emberek. Én szeretem és tisztetem is őket.

Arria : Epirus, talán csak nem lettél keresztény ?

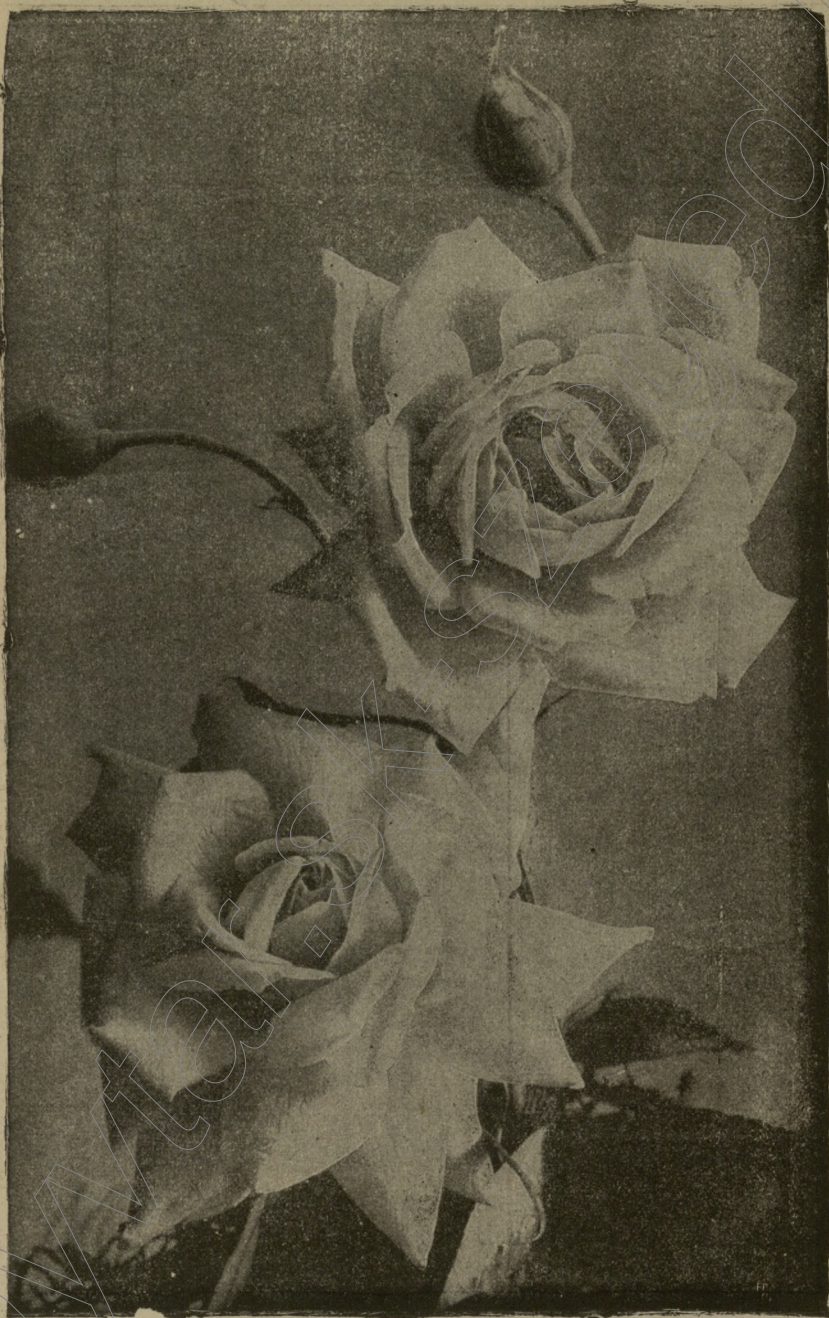
Epirus : Még nem, urnőm, de nem sok tart vissza attól, hogy az legyek.

Arria : Én is küzdök magammal. Hány napja járunk ide, Epirus ?

Epirus : Ma vagyunk itt hetedszer.

Arria : (Szomoruan.) És mindössze csak négyszer tudtam beszélni az Apostollal.

Epirus : Ha ő sejtette volna, hogy ide járunk.

Arria: De most már tudja, hogy szeretem és birom én is az ő szeretetét. Lelküink összeforrott és ezer veszedelem sem tudna megakadályozni abban, hogy ide ne jöjsek hallgatni szent tanítását, látni őt.

Epirus: Pedig ezer veszedelemben járunk.

Arria: És nem adnám-e érte gondolkozás nélkül életemet.

Epirus: Végzetes pillanat volt az azon az estén.

Arria: A sok elpuhult, ittas ember között annyira kiemelkedett ennek a férfiassága. Az első pillanatban az övé lettem. Dacos, vakmerő beszéde lekötött. Megbűvölt az egész egyénisége, amely valósággal átszellemült, amikor a keresztények Istenéről beszélt.

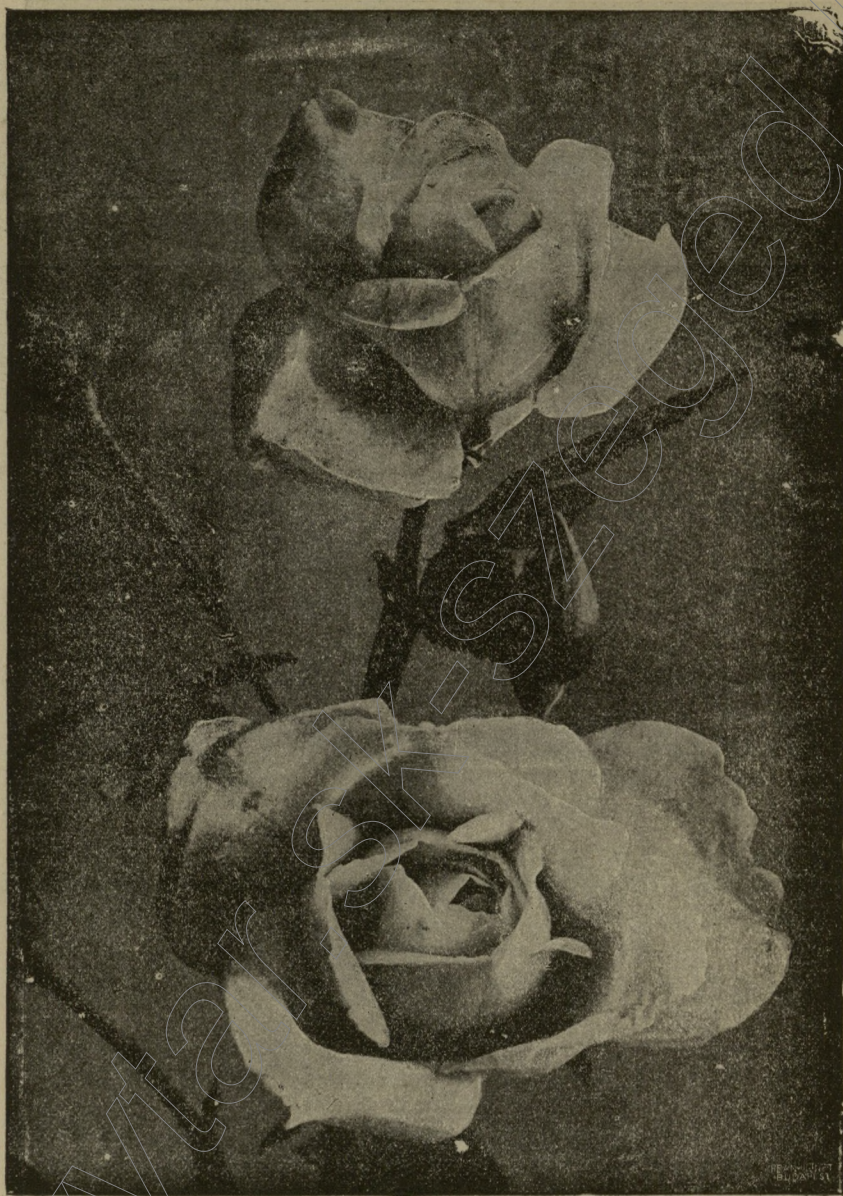

Epirus : A patriciusuk haragja félelmetes volt. Ha nem veszed oltalmadba, — bizony meghal még azon az éjszakán.

Arria : Megmentettem ! És megszabadítottam volna, ha bármi történt volna is, bárkivel is kellett volna harcba szállnom érte ! Éreztem, hogy abban a pillanatban képes lennék mindenre azért az emberért.

Epirus : (Keresztények jelennek meg a színen. Ujabb fáklyákat helyeznek a kriptán, melynek lobogó tüze vörös fényt áraszt az egész terembe. Ugyanekkor előlép az Apostol. Köpönyeget visel, de feje szabadon van.) Az Apostol.

Arria : (Csodálattal nézi.) Ő az.

Epirus: Vajjon észre vesz-e bennünket?

Arria: Meglátott. Már jön is.

II. Jelenet.

Előbbiek. Apostol.

Apostol: (Előre jön és megfogja két kezét Arriának.) *Arria* . . .

Arria: (I'pirus felé fordul és vizsgálja a termet.) Látni akartalak, — hát eljöttem.

Apostol: Magtiltom, hogy ide jöjj. Életeddel játszol.

Arria: Nekem csak az az élet, a mit melletted töltök.

Apostol: Katonák bujkálnak utánunk, minden pillanatban felfedezhetnek és téged itt találnak.

Arria: Veled halok meg.

Apostol: Szereteted meghat, hálás vagyok és nagyon boldog. De kérek, ne jöjj ide többet.

Arria: Megtilthatod és én szót fogadok neked, de ez a halálom lesz.

Apostol: De hát beszélhetek-e másképen? Nagy űr van közöttünk, bármily forrón is szeretlek — boldogok soha sem leszünk. Te pogány vagy, — én keresztény. Ha más nem, ez is elválaszt bennünket egymástól örökre.

Arria: Azért jövök ide, hogy ismerjem Isteneteket és ha megismertem kereszténynyé leszek.

Apostol: Te keresztény, — aki a mieink legkegyetlenebb üldözője voltál?

Arria: Emlékszel Saulra! Prófétája lett, Nazarethinek.

Apostol: És halált szenvedett az eszméért . . .

Arria: Megtilthatod-e hát, hogy kövessem őt? Minden nap azt várom, legtitkosabb, legboldogabb gondolatom az, hogy hívjál és te ellökní akarsz?

Apostol: Nagyon fiatal vagy és nagyon szép arra, hogy velünk pusztulj.

Arria: Akkor pusztulok el, ha amott maradok.

Apostol: Az Ur akarata szent! Nekem nincs jogom utját állni az ő akaratának.

Arria: (Boldogan.) Akkor hát belenyugszol, hogy eljöjjenek máskor is. Hogy láthassalak, hallgassam tanításod, mely úgy hat fájó, sötétben tévelygő lelkemre, mint a napsugár. Megnyugtát, vigasztal és fölemel.

Apostol: (Magához vonja és szeliden megcsókolja homlokát.) Boldogságomat akartam feláldozni érte. Most boldog vagyok és mégis nagyon szomorú, hogy meg akarod osztani velünk a nyomorúságot, a szenvedést. Menj, távozzatok.

Arria: (Megriadva.) Elküldesz?

Apostol: Jöjj bármikor, csak ma menj el. Titkos sejtelmek kinozzák lelkemet. Lehet, hogy balgaság. És én még is kérek, menj, — hagyj most el.

Arria: Veszély fenyeget? Akkor épen nem megyek! Óh engedd meg, hogy veled maradjak. Epirus, hűséges szolgám, már úgyis keresztény lett. Veled maradunk örökre.

Apostol: Csak ma ne! Menj.

Arria: Nem megyek.

Apostol: Akarom!

Arria: (Szelid megadással lehajtja fejét.) Megyek. A te akaratod szent előtttem.

Apostol: Epirus! Vezesd haza úrnődet.

Epirus: Ma nem maradunk itt?

Arria: (Szomorúan. Engedelmisséggel.) Elmegyünk. (Lassan megindulnak és eltűnnek.)

III. Jelenet.

Apostol, Keresztények.

Apostol: (Elgondolkozva áll, majd lassan a kriptához megy, felhág a kőre, halk moraj hallik, a keresztények körül állják. Hosszu csend, mialatt csak a fáklyák sercegése hallik. Az Apostol lassan felemeli kezét, keresztet szánt a levegőben, megáldja a jelenlevőket, akik térdre esnek.)

Fiatal római leány: (Kiválik a tömegből és odalép az Apostol elé.) Moss meg Próféta engem a keresztség vizében, hogy Krisztus igazi tanítványának vallhassam magam.

Apostol: Nagyon gyenge vagy ifjú leány, hogy társunkká légy a szenvedésben, az üldözésben.

Római leány: Keresztelj meg gyorsan, mert szívemben már készen vagyok reá.

Apostol: Meg akarsz lenni a szenvedést? Hivő akarsz lenni? Gyermekem! Én láttam a Golgothán az Isten fiát, a mint keresztre feszítették. Hallottam a kalapácsok zaját, láttam, amint felállították a keresztet, hogy a tömeg is láthassa, az Ember fiának halálát.

Római leány: Keresztény akarok lenni . . . (Növekvő, fokozódó rajongással.)

Apostol: És láttam, amikor átfúrták az oldalait és azt is láttam, hogy meghalt . . .

Római leány: Megteszem mindazt, amit Krisztus parancsolni fog: te pedig mond meg, hogy mit cselekedjem.

Apostol: Szeresd az embereket, mint testvéreidet, mert csak a szeretettel szolgálhatsz neki.

Római leány: Mint gyermek hittem Róma isteneiben, de sohasem szerettem őket. Érette pedig, az Egyetlenért, életemet adnám. (Letérdel.)

Apostol: És ő pedig meg fog áldani téged és megáldja hazádat is. (Apostol fölvesz egy csorba agyag-amformát s a leányhoz lépve ünnepélyesen mondja:) Én téged megkeresztellek, az Atyának, Fiúnak és Szent-Lélek Istennek nevében! Amen! (Az Apostol háta mögött ezalatt a kárpiton keresztül lassan, de egyre erősödő fényességgel előviláglik a kereszt.) Testvéreim, emeljétek fel szíveiteket a Megváltóhoz.

Egy asszony: (Keserű feljajdulással.) Én özvegy vagyok . . . Egyetlen-egy fiam volt, akit elhurcoltak és most kinozzák. Add vissza Őt Uram!

M. asszony: A hóhérok meggyalázták leányaimat és Krisztus megengedte.

Egy keresztény: Ha háza megyünk, rajtunk ütnek a katonák. Azt sem tudjuk, hova hajtsuk le fejünket.

Harm. asszony: Én egyedül maradtam gyermekeimmel. Ha engem is elhurcolnak, ki ad nekik kenyeret és vizet?

Többen: Jaj nekünk, ki védelmez meg bennünket? . . .

Apostol: (Mély csönd. Az Apostol úgy áll a térdelő tömeg előtt, fáradtan, csüggedten, mint a tehetetlenség. Lassan még jobban kiegyenesedik és beszélni kezd, mialatt magával ragadja az egész gyülekezetet.)

Évszázados küzdelem ez, amely azonban már a vége felé közeledik és a mi diadalmas győzelmünkkel fog végződni. Millió számban pusztultunk mi keresztények és végül mégis ők buknak el. A keresztények vére már tengerré dagadt, amely már is elnyelte őket. A hatalom, az erő még az ő kezükben van, a lelkeket azonban nem lehet bilincsekbe verni, azok fölött már mi uralkodunk! Az árnyékból diadalmasan, ragyogóan megszületett a fényesség, a pogányságból feltámadt a kereszténység . . .

Mulandó minden a földön! Mulóban van az ő hatalmuk is. Szenvedés ne csüggeszsen el benneteket, hiszen a boldogság hasonló a tenger végtelenségéhez, azonban gondolatok arra, hogy a hullámok folyton mozognak és soha nem pihennek.

Lehet-e hát boldogság állandó?

A kit imádunk, abból nemsokára nem marad egyéb, mint egy marék hamu. Szeressétek a földet, kedveseink vérével, csontjaival van keverve az, széjjelszórt virágszál minden porszem . . .

Egy ór: (Befutva a katakombába.) Meneküljétek . . . a katonák!

Másik ör: Nincs menekvés! El vagyunk árulva! (A keresztények egész közel egy csoportba húzódnak az Apostolhoz és csodálatos nyugalommal egy zsoldárba kezdenek. A kapun előretartott lándzsákkal benyomulnak a római katonák.)

Függöny.

Folytatjuk.

Friss szubvenciót!

A szegedi színházigazgató kérvénye.

Teljesíti a kultuszminiszter.

Amióta a vallás- és közoktatásügyi miniszterium intézi a színészeti ügyeket a belügyminiszterium helyett, a vidéki színházigazgatóknak aránytalanul nagy kontingense ostromolja gróf Apponyi Albertet a leglehetetlenebb kívánságokkal és a legteljesíthetlenebb kérésekkel. Nagy részüknek miközük sincs a szorosabb értelemben vett színügyhöz és így nagyon természetesen már akkor is tisztában vannak a kérvények benyújtói arról, hogy kedvezőtlen elintézésben fognak azok részesülni, amikor még csak papírra vetik kívánságaikat.

A fölösleges zaklatásoknak ebben a tengerében valóságos oázis-számba megy egy-egy jogos kérés, egy-egy alaposan megindokolt kívánság, amelyet mind az igazságosság, mind a méltányosság követelményei szerint is a magyar színügy állami védelmének nagy kulturmunkája közben föltétlenül teljesíteni kell.

Amikor a viszonyok maguk a legerősebben és a leghatározottabban megindokolják a sürgős kormány-beavatkozás szükségességét, akkor a jogos kérelemnek a lehetőség szerint való előnyös elintézését szem előtt tartva, gyors döntésre és az intézkedés haladékat nem tűrő végrehajtására van szükség.

Makó Lajos szegedi színházigazgató kérvényt nyújtott be a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz több ezer korona értékben meghatározott szubvenció elnyerése iránt. Balla Aladár, Ujvidék város főispánja, kedvező véleményezéssel küldte fel a kérvényt a kultuszminiszteriumba, amelynek elnöki osztályában június 9-én iktatták ezt az ügydarabot. Ezidő szerint olyan stádiumban van az állami segélykérvény, hogy gróf Festetich Andornak, a vidéki színészet országos felügyelőjének adták ki véleményadás végett.

Mielőtt azonban ide a Lónyay-utcaba került volna az akta, megjárta a kultuszminiszteriumnak a Báthory-utca 10. szám alatt levő színházi ügyosztályát, ahol szintén igen meleg jóakarattal nézik az ügyet. Elintézés előtt áll a kérvény, amelynek a sorsa tehát véglegesen eldöntve még nincsen.

Igen rövid idő kérdése, hogy mikor történik döntés ebben az ügyben. A véleményadás előtt természetesen semmiesetre, de mivel nagyon hamar visszatérjesztik a vidéki színészeti felügyelőségtől az aktákat, mihamarabb teljes elintézés várható ez ügyben.

A fennforgó viszonyok mérlegelése mellett nagyon kíváncsok, hogy ez az elintézés ne csak gyors, hanem okvetlenül kedvező is legyen. Olyan, amely legalább is némi anyagi kárpótlást nyújt azokkal a rengeteg — budapesti színművészek s színművésznők vendéjátékai folytán még nagyobbodó — pénzbeli ráfizetésekkel és színház-financiális szempontból páratlanul álló deficittel szemben, amelyek a szegedi színházigazgatót Ujvidéken érték. Közeli és tapasztalásból ismerjük azt a fontos kultusz-missiót, amelyet a nemzetiségi hullámoktól körülnyaldosott magyar szigeten: Ujvidéken, művészi becsületességgel folytatott Makó Lajos.

A gyönyörűen zengő — szép magyar szó oltára — az ujvidéki színpad. A legminimálisabb pénztári bevételek mellett, amelyekről a kassza-reportok szomorú világossággal tanúskodnak, parancsolóan tartozó kötelessége a kultuszkormányának, hogy a nemzeti hivatást terjesztő hazafias színházigazgató kérvényét az ottani magyar és művészi viszonylatok kellő értékelése mellett, kedvezően és gyorsan intézze el.

Szinte megváltozott a város képe, ahogy bevonult az a kopott, borotvált képű, vig színész-csapat. A korzó is mintha megeléknült volna s a kíváncsi sétálók tömegesen vonultak a Szentháromság-terre, ahol pár száz deszkából tákolták össze a színpadot. Látványosság számba ment, amint bedöcögött egy-két társzékér a színház kopott, rozszant diszleteivel.

A társalgás tárgyát is, persze, a színészek képezték. — Jól fognak-e játszani? Szép-e a primadonna? — Csinosak-e a férfiak? Ez utóbbit természetesen a fiatal leányok suttozták.

Hiába, bármily alacson nivón is áll ma már a kisvárosi vándorszínész, azért az ideális leánysereg mégis a legnagyobb elragadtatással van eltelve velük. Örömmel nézi játékukat s annál boldogabb, minél többször mehet színházba.

Volt a társaságnak egy fiatal tagja: Hervay Lajos. Amnyiban ütött el a többitől, hogy poéta is volt. Ő csinálta meg a komikus kupléit, a primadonna belépőit, azonkívül irogatott a vidéki lapokba is, ahol saját bujábaját verselgette meg.

Pár napja játszott már a kis lelkes csapat városkánkban, midőn egy napon Hervayt, a „társulat poétáját“, a hogy őt társai nevezték — hiába várták a próbára. Elmult fél óra — egy óra s még mindig nem volt ott. Így hát nem volt mást tenni, minthogy a próbát is ő rendezte volna, mint széjjel oszlani a társaságnak.

És ez megtörtént majdnem minden nap. Bár sok kellemetlensége volt e miatt igazgatójával, nem törődött vele. Társai faggatására, hogy hol volt, büszkén felelte: — Mit törődtek vele! Megfizetem érte a büntetést! Majd busan hozzátette, — megfizetem, ha mindjárt kenyérre sem marad. — De hogy holt volt, nem lehetett tőle megtudni. . . .

*

Egy éjjel előadás után vig, bohém kompánia mulatott együtt. Itt ismerkedtem meg Hervayval.

Nagyon szerettem mindig a színészeket, de ez az örökké szellemes, vigkedélyű ember különösen megnyerte barátságomat.

— Rajongok a zenéért és a szép, szomorú magyar nótáért! — tört ki belőle a jó kedv. Ő maga azonban nem énekelt, inkább a bort szüresölgette.

Éjfél után, mikor már a társaság száma háromra apadt, mámorosan felkelt az asztaltól s a cigányhoz ment:

Édes cimborám, pénzem nincs, — s ezzel lehuzta az ujjáról az aranygyűrűjét, — de itt van egyetlen vagyonom, megér testvérek között hat pengőt! Egy szerenádot huzzatok érte! Négy ember itt maradhat, négy ember velem jön. — S ezzel már mentek is.

Az éjjeli zene egy özvegyasszony szép leányának szólott, ahová én is bejárás voltam.

Félóra múlva visszatért. Busan, csüggedten ráfeküdt az asztalra, szemei megteltek könnyel mialatt odaszólt társainak:

— Meddig tart még a világ?

— Két nap múlva megyünk, — felelte ez.

— Két nap múlva? — kérde szomoruan.

— Akkor hát ígyunk!

És ittunk. A cigány meg huzta-huzta a szép, szomorú nótákat, hogy „csak egy kislány van a világon“ — s barátunk szeméből csak úgy hullott a köny a borral telt pohárba. . . .

*

Elmentek. Elfeledtük egymást. Nem is gondoltam volna már vissza erre a rég elmult kellemes napokra, ha az a lány, akinek akkor az a szerenád szólott, nem idézi fel lelkemben régi barátom képét.

Mosolyogva nyújtott át egy levélcsomót, hogy Hervaynak — miután nekem is barátom volt — küldjem vissza.

— Nem illik, hogy egy menyasszony volt ideáljának leveleit magánál tartsa, — mondta egyszerűen, — meg aztán ha leendő uracskám meg tudná.

Holnapután esküszik. Nem tagadtam meg kérését.

Ezek után két-három napra kínos meglepetés ért. Az elküldött levélcsomó visszaérkezett hozzám. Rajta két szó: „Cimzett meghalt.“

Nagyon fájdalmasan érintett barátom halála, aki — mint megtudtam — saját kezével ontotta ki életét

— De miért? kérdém magamtól. — Mi lehet az a titok, az a nagy fájdalom és kétségbeesés, amiért egy fiatal, tehetséges, szép reményekre jogosított ifju erőszakkal itt hagyja ezt a szép napsugaras életet?

Miért? . . . Nem kellett sokáig töprengenem. Itt fekszenek előttem levelei, ezek megfejtik a titkot. Beszélnek egy leány hűtlenségéről, egy boldogtalan ifju küzdelmeiről, borus szerelméről . . . elhalt reményeiről.

*

(Május 23.) Átfogtad gyönyörű hófehér karoddal nyakamat, ajkaidra tapadt, miközben zokogva susogtad: „nem leszek másé soha! szeretlek, imádlak! Jöjj vissza értem, életem!“ Gyönyörű szép napsugaras délelőtt volt. Gondosan ápolt kertedben akkor kezdtek zöldülni a fák, nyilni a virágok s mi mégis bucsuztunk.

Mennem kellett. Nem éreztem még soha oly nagy fájdalmat, mint e bucsuzás percében. Magam előtt látlak még, amint a kapuba állva kendőcskéddel integtél felém s busan kiáltottad kocsim után: „Viszontlátásra!“ Aztán néztél-néztél utánam sokáig, míg egy bucsucsókot dobtam feléd a távolból, láttam, hogy zokogva borultál édes anyád nyakába. A kocsim már oly messze volt, hogy csak egy kis rózsaszín pontot láttam drága alakodból. Mikor teljesen eltűntél előlem s egy-két kínos perc után kis falutok tornya sem látszott már, a fájdalomtól megtörve rogytam össze.

Most már kissé nyugodtabban érzem magam. Vigasztal az a remény, hogy rövidesen újból karjaidba repülök, hogy aztán feltaláljuk azt a boldogságot, amire lelkünk egész melegeivel vágyunk. Mert hiszen érzem, hogy egymás nélkül nem élhetünk. Előttem van drága arc képed. Sokáig elbeszélgetünk naponta egymással. O, ha hallanád, milyen édesen tud az beszélni, azt esküszí, azt susogja folyton — amit te is mindig mondtál — szeretlek, imádlak!

*

(Junius 12.) Drága leveleid adnak erőt a küzdesre. Ugy tűnik fel előttem, mintha semmit sem ért volna eddig az életem. Most kezdődik az igazi célja; dolgozni érted, az én mindenemért, boldogságomért, az én hű, tiszta Madonnámért! S hogy aztán elmenjek érted, elvigyelek kis lakomba — a boldogság hajlékába. Nincs más vágyam, más óhajom, csak téged bírni, csak érted küzdeni az egész életem keresztül. Benned összpontosul fiatal lelkemnek minden vágya, minden reménye. A levelidnek is, melyeket nekem küldesz, csupa remény, csupa szerelem, csupa költészet minden kis sora. Imádkozom, hogy szép álmunk valóra váljon.

*

(Január 8.) Elmult a tavasz — a nyár — az ősz . . . Eljött a rideg tél, hogy elhervassza az én drága, hófehér virágomat.

Sokat szenvedtem.

Míg én kettős szorgalommal küzdöttem boldogságunk megvalósításáért, hogy nyomor, szenvedés árán megszerezhessem azt a kis kunyhót, melyért ábrándoztunk, — elhagyta engem. Itt hagyta a hideg fagyos télben . . . egyedül.

Hirt is alig hallok felőled. Leveleid hiába várom, arc képed könnyeimtől elázott, nem felel már nekem bárhogyan is könyörgök neki.

Lólám! itt állok vérző szívemben a kétségbeesés sajgó sebeivel. O,

adj életjelt magadról. Hisz azt esküdted, hogy szeretsz, hogy nem hagysz el soha-soha.

*

(Január 29) ... Hallottam, menyasszony vagy – a más menyasszonya.

Szeretnélek még egyszer látni, a szemed közé nézni, hogy vajjon igazán te vagy-e? Hogy vajjon, hogy néz ki most az a csalogány, aki – nem is oly régen – nekem dalolt s akiről én is oly sokat daloltam.

En fogtam meg a madarat – más zárta a kalitkába.

Hát nem vártál reám.

Pedig a mesebeli álm-kunyhó már meg van. Benne egy halotthalvány arcú férfi bontogatja ki a fekete szalaggal átkötött levélsomót. – a míg olvassa-olvassa, szemei megtelnek könnyel.

Zokogva borul reájok, melyekben elveszett ifjusága van temetve.

Nálatok pedig vigság van. Nászt ültök. Folyik a bor – huzza a cigány. Oly hangos a ház, hogy még ide is elhangzik vidám dalolástok.

Daloljatok – daloljatok csak, holnap talán koporsómnál dalolják hűtlenségedet, szerelmünk bus gyászindulóját.

Szegény barátom.

Ma már csak egy frissen hantolt sir, rajta egy kis fakeszt jelzi emlékedet. Egy frissen hantolt sir, melynek nem lesz gondozója, melyet csak a természet csodás ereje fog ápolni, és virággal behinteni, s a mely neked örökre boldogságot adott.

Amerikai pillanatsfelvételek.

VÁMOS SÁNDOR.

Aki azzal a célzattal jön ide ki Amerikába, hogy itt, akár a mindennapi kenyérért, akár pedig tapasztalatok gyűjtése, ismereteinek gyarapítása céljából munkát keressen és dolgozzék, annak bizony vajmi kevés ideje marad tárcacikkek, közlemények megírására. Sokkal inkább jut ideje az ilyesmire azoknak, kik valamelyik alkalmi útítársasággal egy-két hetes kirándulást tesznek Amerikába is, hogy azután itt éppen csak a vasúti kocsik ablakaiból, meg a mulatóhelyek páholyaiból lássanak valami nagyon, de nagyon keveset, jóformán semmit, amit azután régen megírt könyvekből összekombinált bőséges szószszal feleresztve, hatalmas cikkeken, vaskos könyvekben adják közre, mint saját külön amerikai tapasztalataikat. Mi meg itten, kik igazán dolgozunk és igazán bőséges alkalmunk van az amerikai viszonyok megismerésére, igen jól mulatunk az ilyen könyveken; mulatva a vakmerőségen, amelyikkel a néhány napos kirándulásra ideröppent urak műveiket összekombinálják, vagy mulatva a sok badarságon, amit hirtelenében tett felületes megfigyeléseik nyomán Amerikáról megírnak.

Aki azzal a szándékkal jön ide, hogy itt talán majd tele marokkal szedheti a jó, esillogó, sárga amerikai aranyokat, meg a szép zöldhasú dollárokat, az bizony keservesen csalódik. És csalódik az az „Úri fiú” is, aki, ahogy egy kicsit megcsömörlött a hazai úrhatnamságban, – kijön ide, amint mondják jövőjeért aggódó szülei: egy kis amerikai életiskolára, vagy amint a csemete gondolja: „egy kis érdekes, amerikai próbálkozásra”. Hát bizony ez az amerikai életiskola, vagy ez a kis amerikai próbálkozás, csak annak való, aki igazán le tud mondani az élet hazai értelemben való kelle-mesebb élvezeteiről. Mert itt dolgozni kell. Keményen, keservesen. És így azután keserves a kiábrándulása is azoknak, akik ezt nem tudták és akiknek nincs elégséges kitartásuk.

Mert itt nem használ az „úri származás”. Semmit sem használ a szépen vasalt nadrág és tarka nyakkendő, kinevetik a parfümöktől illatozó gigerlit és lenézik a nyegle uracsokat. Az ilyen ember ne igen gondoljon arra, hogyha ilyen munkára kínálkozik, majd munkát talál is. Az ilyenek csak végig tekintenek és rövidesen elküldik, amerikai nyerseséggel, igen rövid úton. Nem mintha a csinos, tiszta megjelenésre itt nem adnának. Sőt

ellenkezőleg. Itt a legegyszerűbb munkás is, ha munkáját befejezte, megjelenésében, ruházatában semmit sem különbözik a banktisztviselőtől, bármely más „úri foglalkozás“ alkalmazottaitól és itt senki sem tehetné már a ruházat után azt a megkülönböztetést, hogy ez munkás, ez meg „úr“. Itt igenis, a munkás éppen olyan úr az életben, mint mindenki más. Egyik sem úr. Mindnyájan egyenlők. Legalább a mi a különbségeket és az emberek nyilvános érintkezésését illeti.

A munkában azonban, ridegen egyszerű itt minden. Semmi szenvedés, semmi személyes tekintetek. Itt dolgozni kell. És bizony mondom, jómagamnak is furesa volt, ahogy kezdetben a legdurvább munkát adták elébem minden teketória nélkül és olyan munkát is kellett végeznem, amitől otthon, minálunk, még a nehezebb munkához szokott munkás is egy kissé visszarettent volna. Ma már fel se venném, mert bizony most magam is azok közé tartozom, akik szenvedik az amerikai krízis keserves következményeit. Szeretném, ha idekerülnének most azok, akik Amerikát mint a legkönnyebb pénzszerezés világát ismerik. Ha látnák a munkanélküliek borzalmas seregét, azokat, kik a jobb jövő, kényeret adó munka reményében itt várakoztak és közben elfogyasztva utolsó filléreiket is, most pénz, kereset hiányában, a legrettenetesebb körülmények között szűnnek, a legnagyobb, legszonyatosabb nyomornak kitéve Bizony, nagyon üdvös dolog volna, ha ezeknek az embereknek a sorsát ismernék meg azok, kik a hazai viszonyokat csak szidni tudják és minden boldogságukat csak az amerikai kivándorlástól remélik. Bezzeg kiábrándulnának mindazok, kik Amerikában látják boldogulásuk egyedüli reményét!

A magam tapasztalatait s megfigyeléseit közölve, azt hiszem, ezzel is bizonyosságot adtam annak a szeretetnek, amellyel hazám iránt viseltetem. Hiszem, hogy a magam szerény munkájával is hozzájárulok annak a feladatnak a teljesítéséhez, melynek vége célja: a magyar ipar szolgálata és felvirágoztatása a magyar haza, a magyar nép javára. Addig is — üdvözlét a tengeren túlról!

A női szépség.

DR. WEINER EMIL.

Az égiektől kapott földi áldások leghatalmasabbja a női szépség. Egy darab mosolygó azúr ez, lelopuva a csillagos égből, egy sugara a napnak, mely meleget visz a szívekbe s derűt, mosolygó boldogságot fakaszt. Hatalmas erő, mely előtt meghajol minden, s amelynek nincs korlátja. Áldását nemcsak az érzi, aki birtokában van, hanem kiterjed mindenkire, mi körötte forog. Boldogságot oszt és bánatot oszlat, egekbe emel s magasztosít a női szépség, melynek örök ereje az első nővel született és sohasem szűnhet meg.

A nő egész más szerepet tölt be, mint a férfi, akinek elég érdeme, ha szelleme van. La Bruyère szerint: un homme qui a du mérite et de l'esprit, n'est jamais laid; ám a szépség az asszonyra tartozik: „La beauté c'est toute la femme“ (Prudhomme).

Az asszonyok hivatása a szépség, kötelessége a férfinak tetszeni s az érte küzdő férfi életébe szépségével boldogságot vinni. — Épp ezért az asszonynak mindent el kell követni, hogy szép legyen és szépségét őrizze, fokozza.

Ápolnia kell szépségét, mint ahogy ápolni kell a melegágyi növényt, mely anélkül elhervad, megsemmisül. A nő szépségének ápolásával oly kincsset szerez, melynek örömei határtalanok s ami nemcsak önmagát tölti el örömmel, hazam mint a ragyogó nap, mindenfelé ontja derűs sugarait.

A nőnek kötelessége a szépségét ápolni, — s ezen lap célja, hogy e törekvésében segítségére legyen.

Plato szerint a földi látvány egy szép női arc s ezért valószínű, hogy már Évának is nagy gondja volt szépsége ápolása. A hölgyek e gondja

napjainkig csak fokozódott, de ebben ma már segítségükre siet a modern kozmetika, melynek alapját nem a régidők népszerű babonája és kuruzslása, bűbajos varázsszerek, hanem higiénikus gyógyeljárások alkotják.

Minthogy pedig a teint a női szépség legbecesebbje, de ez is meg kellő ápolás híján leghamarább veszendőbe, természetes, hogy a kozmetika főgondját

A TEINT ÁPOLÁSÁRA

fordítja.

Mik a teint ápolásának, finomításának, szépítésének eszközei?

Hogyan gondoljuk az arcbőrt, hogy az állandóan üde, bársonyfinom és rózsás legyen?

A felelet erre ez: az arcbőrnek higiénikus, tervszerű ápolása, első-sorban szappanok és fürdők útján.

Ezek tartják állandóan tisztán a bőrt, ezek segítik elő funkcióinak végzését.

A teint ápolása

SZAPPAN

használata nélkül sohasem lesz tökéletes, mert akármilyen jól mossuk is arcunkat, akár meleg vízzel, akár hideg vízzel, szappan nélkül sohasem lesz az tisztá, mert a bőrön, főleg a pórusokban összegyűlt port csak szappannal lehet lemosni. A hölgyek egyike-másika dicsekszik, hogy ő csak vízzel mossa arcát. Kisérelje meg az ilyen hölgy arcának egyik felét csak vízzel mosni, a másikat szappannal is. Egy-két hét múlva a szappannal mosott félarcára hamvas, üde lesz, míg a másik rész, egy francia író szavait alkalmazva, egy rosszul restaurált kép benyomását teszi. Akik arcuk ápolására szappant egyáltalában nem használnak, azok ezt késő évek múlva rendszeren megbánják.

Természetesen, a szappan megválasztásánál óvatosan kell eljárni, mert nagyon sok szappan szabad alkálit tartalmaz, mi az arcbőrnek igen árt. A kifogástalan toilleszappannak ismérve, hogy a nyelvhez érintve, nem csip; tehát nem tartalmaz szabad alkálit.

Számos analysált szappan közül legjobbnak bizonyult a francia savonnière legkiválóbb terméke, a „Savon au beurre de Cacao“.

A bőr ápolásának másik eszköze

A FÜRDŐ

A nőt a higiénikus okon kívül kozmetikai szempont is vezeti a fürdők használatánál, melynek a bőrre való kedvező hatását már az ó-korban ismerték.

Poppea ötszáz szamarat vitt állandóan magával, melyeknek tejében reggelenkint megfürdött. Innen nyerte szép testbőrét. Josefin császárné tejfürdőt használt; a szükséges mennyiségű tejet ibolyára öntötte s ennek köszönhetette felséges testbőrét.

Aspasia és Lais, a női szépség ideáljai, esszenciákkal aromatizált fürdőket használnak.

Ma már teljesen kialakult a vélemény a kozmetikai fürdők használatára vonatkozóan, s ezek elkészítésénél a fontos tudnivalók a következők: a fürdőhöz használt víz folyó- vagy esővíz legyen;

a kád fürdéskor lepedővel legyen leterítve;

fürdés után hideg vizes ledörzsölést kell végezni a bőr edzése céljából s a bőr eldurulásának meggátolására;

az arc, nyak és felső test letörlése a legfinomabb kendőkkel történjék; mosdószivacsnak legalkalmasabban használható a levantei szivacs, melynek kis pórusai vannak.

A kozmetikai fürdők összetételére thymian, levendula, majoránna, glicerin, korpá, a különböző vinaigre-k, balzsamok, gelatina stb. szolgálnak, ahogy ezt a kozmetika esetről-esetre javasolja.

A modern bőrápolás a bőrnek elaszticitást, a teintnek finomságot ad. Hisz a valódi szépség nemcsak a formák harmóniájában s az arcvonások szabályosságában rejlik, hanem a teintnek művoltjában.

Hogy a teint a teljes szépség hatását gyakorolja, üdének, puhának, vékonyknak, ellenállóknak ; egyben pedig ruganyosnak, simának, bársonyosnak, színben rózsásba játszóknak vagy fénytelenül halványnak kell lennie. S hogy a teint valóban ilyen legyen, ahhoz igen fontos az, hogy a hölgyek minde-
nekelőtt azzal legyenek tisztában, hogy egyes közforgalomban lévő kozme-
tikai szerek mennyire ártalmasak.

Ennek a tudása feltétlenül szükséges, mert míg egyrésztől óv az ártalmas szerektől, másrésztől felvilágosít, hogy mit szabad használni. Így pl. mindenki előtt kérdés tárgya volt már, jogosult-e a

POUDRE

használatára? Mert ma nincs boudoir poudre nélkül. E kérdés annál inkább jogosult, mert hölgyeink szépítőszerűen használják a poudret a tisztátalan vagy barna teint fehéritésére, vagy az arcbőr egyéb szépséghibáinak eltüntetésére.

Válaszunk erre a következő:

A teint tisztátalanságának eltüntetésére vannak később említendő más módok és eszközök, mint a poudre, mely az arcbőr tisztátalanságának csak a befedésére, elburkolására szolgáló szer.

Ha azonban a poudre mérges anyagot nem tartalmaz és lehetőleg csekély mennyiségben, felismerhetetlenül alkalmazzuk, ártalmatlan szépítőszernek mondható.

Hangsúlyozandó, hogy teljesen ártalmatlannak csak az a poudre minősíthető, mely absolute nem tartalmaz mérgező vagy más, a teint-t rontó alkotó részeket.

És nem ok nélkül.

Mert napjainkban Rizspor, Poudre de riz és egyéb hangzatos nevek alatt óriási mennyiségben kerülnek ártalmas poudre-ok forgalomba, melyek az arcnak ugyan tetszetős külsőt adnak, idővel azonban rontják a teint-t, korai ráncokra hajlamosítanak, javarészüket pedig ólomfehér tartalmazva, mérgezést okoznak.

Legjobb és egyúttal legártalmatlanabb poudre az

AMERIKAI POUDE-JE,

mert ezek legfinomabban megőrlött porcellán anyagból állván, absolute ártalmatlanok, jól tapadnak és óriási effectust csinálnak.

Messze esünk azon időktől, amikor még Auspitz szemrehányást tett az orvosoknak, hogy könnyelmű nemtörődomséggel odadobják a hölgyek arcborát a parfumeurök, coiffeuse-ök, droguisták s egyéb boltosok iparának — áldozatául. Gondos és orvosilag javalt ápolás helyett régebben a hölgyek lényük legbecesebbjét, az arcbőrüket, az élő emberi bőrt naponta mosták, szappanozták, olajozták, festették, cserezték és füstölték, akár csak egy élet-nélküli, lehúzott bőrdarabot.

Folytatjuk.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

176.006/908. sz.

Új személyszállító tehervonat forgalomba helyezése Szegedtől Kiskunfélegyházáig. — Folyó évi július hó 16-tól kezdve Szegedtől Kiskunfélegyházáig egy gyorstehervonat személyszállítással fog közlekedni. E vonat Szegedről d. u. 2 óra 15 perckor indul és Kiskunfélegyházára d. u. 4 óra 44 perckor érkezik.

Budapest, 1908. július hó 8.

Az igazgatóság.

A magyar kir. államvasutak 1908. május 1-től érvényes menetrendje.

Rövidítések magyarázata. A nagyobb szám az órát, a kisebb szám a percet jelenti. — Sz. v. = személy-vonat. Gy. v. = gyorsvonat. M. v. = motor vonat. V. v. = vegyes vonat. K. expr. = keleti express. d. e. = délelő-t. d. u. = délután.

A magyar kir. államvasutak „SZEGERD” állomásán.

Indulás: Budapest felé: Sz. v. 1¹⁸ d. u. Sz. v. 4³⁶ reggel. Sz. v. 1⁴⁵ éjjel. Gy. v. 6⁰⁰ reggel. Gy. v. 9⁵⁹ d. e. Sz. v. 7⁵⁵ reggel. Gy. v. 3¹⁷ d. u. K. expr. 9⁵¹ este csütörtökön és vasárnap Sz. v. 5¹⁵ d. u. Sz. v. 8⁰⁰ este.

Szatymazra: Sz. v. 4³⁶ reggel, 7⁵⁵ reggel. Sz. v. 5¹⁵ d. u. Sz. v. 8⁰⁰ este.

Temesvár felé: Gy. v. 12⁵⁵ d. e. T. v. sz. sz. 1²⁵ d. u. Sz. v. 2¹⁰ éjjel. Sz. v. 4⁵⁰ reggel. Kel. exp. 2⁴⁰ éjjel, csak csütörtökön és vasárnapon.

Nagybecskerek—Karlova felé: Sz. v. 1⁵⁵ éjjel. Motor 6³⁰ este. Sz. v. 1¹⁰ d. u. Motor 5¹⁰ reggel, 9⁴⁰ d. e. V. v. 3³² d. u.

Arad felé: Gyorsmotor 1⁰⁰ d. u. és 6¹⁹ este Aradig. Helyi motor 6⁰⁰ reggel, 10²² d. e., 2⁴³ d. u. Aradig, 4⁰³ d. u. Mezőhegyesig, 7⁴⁵ este Makóig. V. v. 3⁰³ éjjel Aradig. — Gyors motorral I. és II. oszt., helyi motornál csak I. és III. kocsik közlekednek.

Érkezés: Budapest felől: Sz. v. 10¹⁶ este. Gy. v. 6⁰⁸ d. u. Sz. v. 1¹⁴ éjjel. Gy. v. 1³⁵ éjjel. Sz. v. 12⁰¹ d. e. Sz. v. 2¹³ d. u. Sz. v. 7¹⁸ este. Gy. v. 12⁴⁹ d. u. Sz. v. 7³² 5⁴² reggel csak Főlegyházáról K. expr. 2⁴⁰ éjjel csak csütörtökön és vasárnap.

Szatymazról: Sz. v. 5⁴² reggel. Sz. v. 7³² reggel. Sz. v. 7¹⁸ este. Sz. v. 10¹⁶ este.

Temesvár felől: Sz. v. 12⁵⁷ éjjel. Sz. v. 7³⁶ reggel. Gy. v. 9⁵³ d. e. Sz. v. 12²⁹ d. u. Gy. v. 3¹¹ d. u. Sz. v. 6³⁵ este. K. exp. 9⁴⁵ este csak szerdán és vasárnapon.

Nagybecskerek és karlova felől: Sz. v. 12³² éjjel. V. v. 9¹⁵ reggel. Sz. v. 2³⁵ d. u. Motor 7¹⁴ reggel, 6⁰⁶ d. u., 12⁴⁷ d. u.

Arad felől: Gyors motor 9²² d. e. és 3⁰⁰ d. u. Aradról. Helyi motor 5³³ reggel csak Makótól, 8³⁵ d. e. Mezőhegyestől 11⁵⁰ délben, 2⁰⁶ d. u., 4³⁹ d. u., 6⁴⁶ este Aradról. V. v. 9⁰⁸ este Aradról. — Gyorsmotorral I. és II. oszt., helyi motornál csak I. és III. kocsik közlekednek.

A magyar kir. államvasutak „SZEGERD-RÓKUS” állomásán.

Indulás: Nagyvárad felé: Sz. v. 10⁵⁹ d. e. V. v. 8 este. Sz. v. 3³⁰ éjjel. M. V. 6³⁵ este Sz. v. 3⁰¹ d. u. Motor 3⁵⁰ d. u.

Szabadka felé: Sz. v. 3⁰⁵ éjjel. Sz. v. 7⁴⁸ reggel. Sz. v. 3¹⁰ d. u. Sz. v. 4⁵⁵ d. u. Sz. v. 11³⁰ d. e. Sz. v. 8¹⁵ este. Sz. v. 6³⁴ este.

Horgos és Zenta felé: V. v. 4²⁰ reggel. Sz. v. 1³⁵ d. u.

Érkezés: Nagyvárad felől: Sz. v. 10⁴⁵ d. e. V. v. 7⁴⁰ reggel. Sz. v. 4²² d. u. Sz. v. 11⁰¹ este. M. V. 9⁴⁶ este. Motor 2⁴³ d. u.

Szabadka felől: Sz. v. 12¹² éjjel. V. v. 7²⁵ reggel. Sz. v. 2⁵² d. u. Sz. v. 10⁴⁸ d. e. Sz. v. 7⁵³ este. Sz. v. 10³⁶ este.

Zenta—Horgos felől: V. v. 8⁵⁶ reggel. Sz. v. 6⁰³ d. u.

Nem szabad egy családban sem hiányoznia a beszélőgépnek.

Fonográf 1 hengerrel 7 korona. Gramofon 6 műdarabbal, 24 koronától följebb. Hitelképes egyéneknek gramofonok, automata, lemezek 70 koronától följebb **részletfizetésre is.** 3 használt Odeon- vagy Gramofon-lemezért 1 ujat ingyen adok. **Szenzációs újdonságok** lemezekben. 200 finom tű 40 fill. Concert-tű 1 kor. Legolcsóbb, legjobb beszerzési forrás és legelőnyösebb lemezcseré Magyarországon.

TÓTH JÓZSEF
SZEGERD, Könyök-utca és Petőfi Sándor-sugárut sarkán.

Ingyen küldöm gramofon- és lemezárfeljegyzékeket.

TRAUB B. ÉS TÁRSA
KÖNYVKERESKEDÉSE, SZEGED, KLAUZÁL-TÉR.

Előfizetéseket elfogad bármely heti
vagy havi folyóíratra, esetleg füzet-
ként házhoz hordva:

Uj Idők, Képes Folyóiratok, Hét,
Vasárnapi Ujság, stb. Woche, Uni-
versium, Buch für Alle, Ueber Land
und Meer, Velhagen und Klasing,
Se sais tous, Lectures pour tous.
Revue de deux Mondes, szóval min-
den bel- és külföldön megjelenő
===== folyóíratra. =====